

VARAUTUMINEN JA LIIKETOIMINNAN JATKUVUUS

VARAUDU ENNALTÄ HÄIRIÖIHIN

Liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu on osa yrityksen kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Se on prosessi, jossa tunnistetaan kaikkia organisaatiota uhkaavia tekijöitä ja niiden seurauksia sekä luodaan perustaa toipumiskyvylle. Jatkuvuussuunnittelun päätavoite on varautua ennalta mahdollisiin häiriötilanteisiin.

Jatkuvuussuunnitelman laatiminen ja jatkuva testaaminen luovat lähtökohdat nopeaan kriisinhallintaan sekä lyhentävät mahdollista keskeytysaikaa.

Liiketoiminnan jatkuvuudensuunnittelun tavoitteet ovat:

- Kyky tarjota tuotteita ja palveluita keskeytyksettä
- Kyky jatkaa kriittisiä toimintoja mahdollisimman nopeasti häiriön jälkeen
- Minimoida taloudellisen tappio

JATKUVUUS EDELLYTTÄÄ JATKUVAA TYÖTÄ

Joskus yllättävät tapahtumat voivat aiheuttaa jopa yrityksen liiketoiminnan keskeytymisen. Jotta toimintaa voitaisiin jatkaa mahdollisimman pian ja mahdollisimman sujuvasti, poikkeustilanteita varten kannattaa suunnitella etukäteen toimintatapoja, jotka kirjataan Jatkuvuussuunnitelmaan.

Jatkuvuussuunnitelmaa toteutettaessa:

- Valitse ymmärrettävät ja selkeät mittarit
- Raportoi ja seuraa säännöllisesti, dokumentoi tulokset
- Tee säännöllinen johdon katselmointi
- Pyydä säännöllisesti riippumattoman osapuolen auditointi tai varmennus
- Jatkuvuuden hallinta ei ole kertaluonteinen projekti vaan jatkuva, kehittyvä prosessi – kehitä prosesseja ja toimintaa

Kriisitilanteessa:

- Tiedota välittömästi asiakkaalle ja henkilöstölle tilanteesta, jatka tiedottamista riittävän tiheästi
- Rajaa tekeminen tärkeimpien tuotteiden valmistamiseen (voittomarginaali, asiakassuhteet)
- Selvitä sopimukset kolmansien osapuolien kanssa väistötuloista
- Suunnittele etätöön mahdollisuudet
- Tarkasta yritystoiminnan keskeytysvakuutus

VARMISTA ALIHANKINTAKETJU

Toimintahäiriöt alihankintaketjuissa voivat aiheuttaa merkittävää keskeytystä liiketoiminnalle. On suotavaa, että yritys velvoittaa kaikilta kriittisiltä toimittajiltaan jatkuvuussuunnittelua. Alihankintasopimuksia laadittaessa kannattaa ottaa huomioon ainakin seuraavia asioita:

- Vaadi toimittajilta ja alihankkijoilta toimintamallit organisaatioon kohdistuvien häiriötilanteiden varalta
- Määrittele selkeät jatkuvuusvaatimukset jo tarjouskilpailuvaiheessa
- Määrittele selkeät ja mahdollisia vahinkoja vastaavat sanktiot häiriöistä
- Vaadi palvelutoimittajalta kuvaus organisaation toimintaa tukevista toipumisjärjestelyistä.

TOIMENPITEITÄ VARAUTUMISEEN

Tunnista jatkuvuutta uhkaavat riskit osana yrityksen muuta riskienhallintaa:

- Analysoi ja arvioi merkittävät keskeytysriskit ja niiden vaikutukset liiketoimintaan
- Laadi jatkuvuussuunnitelmat kaikille organisaation kriittisiksi luokitelluille prosesseille ja toiminnoille sekä niiden toiminnan kannalta merkittävälle tukiprosesseille

Mikäli toiminnan riippuvuutta eri tuotannon tekijöistä ei ole tunnistettu eikä niiden jatkuvaan saamiseen tai ylläpitoon ole varauduttu, voi koko toipumisprosessi pysähtyä.

Kouluta kriittisistä tehtävistä vastuulliset avainhenkilöt toimimaan häiriötilanteissa jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmien mukaisesti.

- Testaus ja harjoittelu kehittävät varmuutta ja kykyä toimia oikein, myös ennakoimattomissa tilanteissa
- Osaamisesta tulee huolehtia läpi organisaation etenkin tilanteissa, joissa toimenpiteestä vastuussa olevat henkilöt ovat estyneitä työtehtävistään
- Jatkuvuuden hallinta on hyvä sitoa osaksi jokapäiväistä tekemistä (esim. osaksi säännöllisiä tiimien kokouksia, näkyvyys sisäisissä viestintäkanavissa jne.)

HYVÄ TIETÄÄ

- ISO 22301 standardi määrittelee vaatimukset jatkuvuudensuunnittelun hallintojärjestelmän toteuttamiseksi, ylläpitämiseksi ja parantamiseksi, jotta häiriöihin voidaan suojautua, valmistautua sekä reagoida. Standardissa määritellyt vaatimukset ovat yleisiä ja niitä voivat soveltaa kaiken kokoiset yritykset, jotka haluavat toteuttaa ja ylläpitää jatkuvuussuunnittelua, varmistaa noudattavansa liiketoiminnan jatkuvuuden toimintaperiaatteita, osoittaa vaatimuksenmukaisuuden muille sekä ovat riippuvaisia tuotteiden ja palveluiden toimittamisesta häiriötilanteista huolimatta.
- Vakuutusten korvausehdot kannattaa tarkistaa tasaisin väliajoin. Miten pitkään keskeytysvakuutus turvaa yrityksen taloutta? Miten laitevakuutusten ikävähennykset vaikuttavat korvausmäärään? Vakuutuskorvaus ei välttämättä riitä esimerkiksi uusien laitteiden hankintaan.

ESIMERKKEJÄ KRIITTISISTÄ TOIMISTA

- Toimet teknisten häiriötilanteiden estämiseen tai minimoimiseen
- Toimet verkkohyökkäysten vaikutuksien minimoimiseen
- Toimet avainhenkilöiden käytettävyyden varmistamiseen
- Toimet henkilöstöresurssien saatavuuteen kaikissa tilanteissa
- Toimet korvaavien laiteresurssien saatavuuteen

